

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-804/19 - 1

Υπόθεση C-804/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

31 Οκτωβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Landesgericht Salzburg (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

23 Οκτωβρίου 2019

Ενάγουσα:

BU

Εναγομένη:

Markt24 GmbH

[παραλειπόμενα]

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

LANDESGERICHT SALZBURG

[παραλειπόμενα]

**ΩΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

ΔΙΑΤΑΞΗ

ΥΠΟΘΕΣΗ:

Ενάγουσα

[παραλειπόμενα]

BU

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

[ΑΥΣΤΡΙΑ]

[παραλειπόμενα]

Εναγομένη

[παραλειπόμενα]

Markt24 GmbH

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

85716 Unterschleißheim

[παραλειπόμενα]

GERMANIA

[παραλειπόμενα]

Αίτημα της αγωγής:

2.962,80 ευρώ, πλέον των δικαστικών εξόδων και της αμοιβής δικηγόρου (τρέχουσες πληρωμές)

I. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα ακόλουθα ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής απόφασης:

1. Έχει εφαρμογή το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 σε σχέση εργασίας, για την οποία είχε συναφθεί μεν σύμβαση εργασίας στην Αυστρία για την παροχή υπηρεσιών στη Γερμανία, πλην όμως η εργαζόμενη, καίτοι παρέμεινε επί αρκετούς μήνες στην Αυστρία ευρισκόμενη σε ετοιμότητα προς εργασία, δεν παρέσχε την εργασία της;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα

2. Έχει το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 την έννοια ότι χωρεί εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία παρέχει σε εργαζομένη τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής στον τόπο όπου κατά τη διάρκεια της σχέσεως εργασίας έχει ή, σε περίπτωση λύσεως της σχέσεως εργασίας, είχε την κατοικία της (καθιστώντας με τον τρόπο αυτόν ευχερέστερη την άσκηση αγωγής), όπως είναι το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο a, του Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz (νόμου περί δικαστηρίων εργατικών διαφορών και διαφορών κοινωνικής ασφαλίσεως, στο εξής: ASGG);

3. Έχει το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 την έννοια ότι χωρεί εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία παρέχει σε εργαζόμενο τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής στον τόπο όπου πρέπει να καταβάλλεται η αμοιβή ή, σε περίπτωση λύσεως της σχέσεως εργασίας, όπου έπρεπε να καταβάλλεται η αμοιβή (καθιστώντας με τον τρόπο αυτόν ευχερέστερη την άσκηση αγωγής), όπως είναι το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο d, του ASGG;

4. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο και τρίτο ερώτημα

4.1. Έχει το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 την έννοια ότι, σε περίπτωση σχέσεως εργασίας στο πλαίσιο της οποίας η εργαζομένη δεν παρέσχε εργασία, η αγωγή πρέπει να ασκείται στο κράτος μέλος όπου εκείνη παρέμεινε ενόσω βρισκόταν σε ετοιμότητα προς εργασία;

4.2. Έχει το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 την έννοια ότι, σε περίπτωση σχέσεως εργασίας στο πλαίσιο της οποίας η εργαζόμενη δεν παρέσχε εργασία, η αγωγή πρέπει να ασκείται στο κράτος μέλος όπου έλαβαν χώρα οι προσυμβατικές επαφές και συνήφθη η σύμβαση εργασίας, ακόμη και αν με την εν λόγω σύμβαση είχε συμφωνηθεί ή/και είχε προβλεφθεί η πιθανότητα παροχής της εργασίας σε διαφορετικό κράτος μέλος;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα

5. Εφαρμόζεται το άρθρο 7, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 σε σχέση εργασίας, για την οποία είχε συναφθεί μεν σύμβαση στην Αυστρία για παροχή της εργασίας στη Γερμανία, πλην όμως η εργαζομένη, καίτοι παρέμεινε επί αρκετούς μήνες στην Αυστρία ευρισκόμενη σε ετοιμότητα προς εργασία, δεν παρέσχε τις υπηρεσίες της, στην περίπτωση που είναι δυνατή η εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία παρέχει στην εργαζομένη τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής στον τόπο όπου κατά τη διάρκεια της σχέσεως εργασίας έχει ή, σε περίπτωση λύσεως της σχέσεως εργασίας, είχε την κατοικία της (καθιστώντας με τον τρόπο αυτόν ευχερέστερη την άσκηση αγωγής), όπως είναι το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο a, του ASGG, ή στην περίπτωση που είναι δυνατή η εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία παρέχει στην εργαζομένη τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής στον τόπο όπου πρέπει να καταβάλλεται η αμοιβή ή, σε περίπτωση λύσεως της σχέσεως εργασίας, όπου έπρεπε να καταβάλλεται η αμοιβή (καθιστώντας με τον τρόπο αυτόν ευχερέστερη την άσκηση αγωγής), όπως είναι το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο d, του ASGG;

II. Αναστέλλει τη διαδικασία μέχρι την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως από το Δικαστήριο (άρθρο 90a του Gerichtsorganisationsgesetz [νόμου για την οργάνωση των δικαστηρίων, στο εξής: GOG]).

Σκεπτικό:

1. Επιχειρήματα των διαδίκων και πραγματικά περιστατικά

Με την από 27 Απριλίου 2018 αγωγή της η ενάγουσα ζητεί από την εναγομένη καταβολή οφειλόμενων μισθών, αναλογικών επ' αυτών πρόσθετων αμοιβών και αποζημίωση για μη ληφθείσα ετήσια άδεια μετ' αποδοχών, ήτοι συνολικό ποσό 2.962,80 ευρώ μικτά, για το διάστημα από 6 Σεπτεμβρίου 2017 έως 15 Δεκεμβρίου 2017. Επί της ουσίας η ενάγουσα ισχυρίστηκε ότι κατά το διάστημα από 6 Σεπτεμβρίου 2017 έως 15 Δεκεμβρίου 2017 **[σελίδα του πρωτοτύπου 3]**

απασχολήθηκε στην εναγομένη ως εργαζόμενη καθαριότητας. Η συμφωνημένη αμοιβή ανερχόταν σε 753,42 ευρώ μικτά και 639,15 ευρώ καθαρά για μερική απασχόληση. Η σχέση εργασίας λύθηκε με καταγγελία εκ μέρους της εναγομένης. Όπως υποστηρίζει η ενάγουσα, το επιληφθέν δικαστήριο είναι αρμόδιο καθόσον κατά την έναρξη της σχέσεως εργασίας η εναγομένη διατηρούσε γραφείο στο Salzburg. Περαιτέρω η ενάγουσα προσκόμισε τρία εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών που αφορούσαν τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο και Νοέμβριο 2017. Στα εν λόγω εκκαθαριστικά σημειώματα, όπου η εναγομένη εμφανίζεται ως εργοδότης, αναγράφεται για τον Σεπτέμβριο ποσό 626,40 ευρώ μικτά (531,69 καθαρά), για τον Οκτώβριο ποσό 753,42 ευρώ μικτά (639,50 ευρώ καθαρά) και για τον Νοέμβριο ποσό 753,42 ευρώ μικτά (628,15 ευρώ καθαρά).

Καθόσον η αγωγή δεν κατέστη δυνατό να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί στην εναγομένη, καίτοι έγιναν αρκετές απόπειρες επιδόσεως ή κοινοποιήσεως σε διαφορετικές διευθύνσεις και μέσω ταχυδρομείου και μέσω του Ειρηνοδικείου, οι δε εκπρόσωποι της εναγομένης είναι αγνώστου διαμονής, με διάταξη της 26ης Δεκεμβρίου 2018 [παραλειπόμενα] διορίστηκε αντιπρόσωπος για να εκπροσωπεί την εναγομένη (δικονομικός επίτροπος του απόντος εναγομένου [Abwesenheitskurator]) κατά την έννοια του άρθρου 116 του Zivilprozessordnung [Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο εξής: ZPO]. Με δικόγραφο της 7ης Ιανουαρίου 2019 [παραλειπόμενα] ο επίτροπος αυτός αμφισβήτησε τόσο την εθνική δικαιοδοσία όσο και την αρμοδιότητα του δικαστηρίου.

Σύμφωνα με το οικείο απόσπασμα εμπορικού μητρώου του Ειρηνοδικείου Μονάχου με αριθμό HRB 233607, έδρα της εταιρίας είναι το Unterschleißheim, στη διοικητική περιφέρεια Μονάχου [παραλειπόμενα]. Η κατοικία της ενάγουσας βρίσκεται στην [Αυστρία]. Όπως υποστηρίζει περαιτέρω η ενάγουσα, την προσέγγισε ένας άνδρας ο οποίος διατεινόταν ότι γνωρίζει μια σοβαρή εταιρία που αναζητεί συνεργάτες. Στη συνέχεια η ενάγουσα υπέγραψε σύμβαση εργασίας που αφορούσε παροχή υπηρεσιών καθαριότητας. Η υπογραφή της συμβάσεως δεν έλαβε χώρα στα γραφεία της εναγομένης, αλλά σε ένα αρτοποιείο σε περιοχή του Salzburg με ταχυδρομικό κώδικα 5020. Η έναρξη της εργασίας συμφωνήθηκε για τις 6 Σεπτεμβρίου 2017. Ωστόσο, η ενάγουσα δεν έλαβε από την εναγομένη εντολή για εργασία. Τούτο δε, παρά το γεγονός ότι η ενάγουσα ήταν διαθέσιμη μέσω τηλεφώνου και βρισκόταν σε ετοιμότητα προς παροχή εργασίας. Στην πραγματικότητα όμως δεν παρέσχε στην εναγομένη υπηρεσίες καθαριότητας ούτε άλλου είδους εργασία. Κατά τα συμφωνηθέντα, η ενάγουσα υποχρεούτο να παρέχει την εργασία της στο Μόναχο. Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι δεν γνώριζε τον τηλεφωνικό αριθμό του συνεργάτη της εναγομένης με τον οποίο είχε συνάψει τη σύμβαση εργασίας. Στη σφραγίδα της εναγομένης που τέθηκε στη σύμβαση αναγραφόταν ένας τηλεφωνικός αριθμός στην Αυστρία και μια διεύθυνση στη Γερμανία. Κατά τη διάρκεια της σχέσεως εργασίας η ενάγουσα δεν έλαβε καμία αμοιβή ούτε εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών. Όπως συνέβη και με τρεις ακόμη συνεργάτες της εναγομένης, είχε δηλωθεί στον αυστριακό φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως ως εργαζόμενη με μισθό 753,42 ευρώ έως 15.12.2017.

Ενώπιον του Landesgericht Salzburg, δικάζοντας ως δικαστηρίου εργατικών και κοινωνικών υποθέσεων, εκκρεμούν/εκκρεμούσαν (με τη δικαστική διαδικασία [σελίδα του πρωτοτύπου 4] της ενάγουσας) συνολικά τρεις εργατικές υποθέσεις κατά της εναγομένης. Οι υπόλοιπες υποθέσεις περατώθηκαν με έκδοση αποφάσεως, στην οποία επίσης διαπιστωνόταν, μεταξύ άλλων, ότι τουλάχιστον ένας ακόμη εργαζόμενος της εναγομένης είχε εργαστεί στον κατασκευαστικό κλάδο στο ομόσπονδο κράτος του Salzburg.

3. Εθνική νομοθεσία

«Άρθρο 4 (1) Για τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 50, παράγραφος 1, αρμόδιο κατά τόπον είναι κατ' επιλογήν του ενάγοντος

1. στις περιπτώσεις των σημείων 1 έως 3 και το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου

α) ο εργαζόμενος έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του ενόσω διαρκεί η σχέση εργασίας ή είχε την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο λύσεως της σχέσεως εργασίας,

[...]

d) καταβάλλεται η αμοιβή ή, αν η σχέση εργασίας έχει λυθεί, αυτή ήταν καταβλητέα την τελευταία φορά ή

[...]

4. Σκεπτικό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Οι διατάξεις του Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz (νόμου περί δικαστηρίων εργατικών διαφορών και διαφορών κοινωνικής ασφαλίσεως, στο εξής: ASGG) πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

4.1. Επί του πρώτου ερωτήματος

Τίθεται εκ προοιμίου το γενικό ζήτημα κατά πόσον το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, τυγχάνει εφαρμογής και επί σχέσεων εργασίας όπως η επίμαχη, όπου η εργαζόμενη σύναψε μεν σύμβαση εργασίας στην Αυστρία, όμως στη συνέχεια, ενόσω βρισκόταν σε κατάσταση ετοιμότητας προς εργασία, δεν απασχολήθηκε ούτε στην Αυστρία ούτε στη Γερμανία.

Από τα πορίσματα της εθνικής νομολογίας και θεωρίας (κρίσιμος χρόνος: 2008) συνάγεται ότι, αν ο εργαζόμενος, ενώ έχει συνάψει σύμβαση εργασίας, δεν αναλαμβάνει την εργασία του, κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 5, σημείο 1,

του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, κρίσιμο στοιχείο είναι ο τόπος όπου ο εργαζόμενος όφειλε να εκτελέσει τη σύμβαση εργασίας (Auer σε Geimer/Schütze, Rechtsverkehr 540, άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, αριθ. περιθ. 12· Burgstaller, DRdA 1999, 470· Ganglberger, RdW 2000, 160 επ· Kropholler, Zivilprozeßrecht⁸ άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, αριθ. περιθ. 9 και Corte di cassazione [I] Riv dir int priv proc 2004, 661 καθώς και 14 Ob 81/86 [για το άρθρο 44 IPRG (Gesetz über das internationale Privatrecht, νόμος περί του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου)] SZ 59/91 = Arb 10.537 = DRdA 1988, 343 [Kerschner] = ZAS 1987, 50 [Beck-Managetta/Mayer-Maly]).

Κατά την εθνική νομολογία που αφορά τη Σύμβαση του Λουγκάνο για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής: Σύμβαση του Λουγκάνο), κρίθηκε ότι απαιτείται να συντρέχει κάποιο στοιχείο διάρκειας και **[σελίδα του πρωτοτύπου 5]** σταθερότητας. Αν εργαζόμενος που κατοικεί στη Γερμανία συνάψει σύμβαση εργασίας με εταιρία που έχει έδρα την Αυστρία και δεν αναλάβει εργασία, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 5, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, της Συμβάσεως του Λουγκάνο. Ο κατά το άρθρο 5, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, της Συμβάσεως του Λουγκάνο κρίσιμος για τη θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας τόπος παροχής της εργασίας πρέπει να εμπεριέχει τα στοιχεία της διάρκειας και της σταθερότητας (Oberster Gerichtshof [Ανώτατο Δικαστήριο] OGH 8 ObA 154/98z).

Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι αντίστοιχη διάρκεια και σταθερότητα διέκρινε τη σχέση εργασίας και κατά το διάστημα από 6.9.2017 έως 15.12.2017, ήτοι επί σειρά μηνών. Επιπλέον, τόσο οι προσυμβατικές επαφές όσο και η σύναψη της συμβάσεως εργασίας πραγματοποιήθηκαν στην Αυστρία. Η εγγραφή στο σύστημα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης έγινε επίσης στην Αυστρία.

Το προεκτεθέν ζήτημα αφορά επίσης την κατοχυρωμένη στο δίκαιο της Ένωσης προστασία ειδικών ομάδων προσώπων, όπως για παράδειγμα των καταναλωτών, για τους οποίους το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, που ρυθμίζει τις διαφορές καταναλωτικού χαρακτήρα, προβλέπει ότι η αγωγή καταναλωτή κατά του αντισυμβαλλομένου μπορεί να ασκηθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος είτε, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του αντισυμβαλλομένου, ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του καταναλωτή. Όπως και οι καταναλωτές, έτσι και οι εργαζόμενοι μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν ομάδα προσώπων που χρήζει προστασίας, στην οποία δεν θα έπρεπε να επιφυλάσσεται δυσμενέστερη μεταχείριση από τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης σε σχέση με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας. Συναφώς πρέπει να ληφθεί υπόψη η οικονομική κατάσταση της εργαζομένης λόγω του χαμηλού της εισοδήματος, η οποία δυσχεραίνει τη δικαστική επιδίωξη των αξιώσεών της σε άλλο κράτος μέλος.

4.2. Επί του δευτέρου και τρίτου ερωτήματος

Σε περίπτωση που δοθεί κατ' αρχήν καταφατική απάντηση στο ερώτημα περί εφαρμογής του άρθρου 21, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, ανακύπτουν ζητήματα όπως κατά πόσον είναι δυνατή η εφαρμογή του εθνικού δικαίου όταν αυτό προσφέρει στον εργαζόμενο τη δυνατότητα ευχερέστερης προσβάσεως στη δικαστική προστασία στην ημεδαπή, αντί της ευρωπαϊκής νομοθεσίας που εν προκειμένω προβλέπει ρύθμιση δυσμενέστερη για τον εργαζόμενο.

Στην προκειμένη υπόθεση ο εργοδότης θα είχε την ευχέρεια να εμποδίσει την εφαρμογή των εθνικών και ευνοϊκότερων για την ενάγουσα κανόνων δικαιοδοσίας κατά το άρθρο 4 του ASGG, αναθέτοντας ή μη αναθέτοντας την εργασία στην εργαζόμενη σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Τιοιαύτη συμπεριφορά θα είχε ως αποτέλεσμα η εργαζόμενη, η οποία ανέμενε επί μακρόν να της ανατεθεί εργασία και δεν εδύνατο στο μεταξύ να αναλάβει άλλη απασχόληση, να υφίσταται επιπλέον και δυσμενείς δικονομικές συνέπειες, καθόσον, παρά τις ευνοϊκότερες εθνικές ρυθμίσεις, θα ήταν αναγκασμένη να ασκήσει την αγωγή για οφειλόμενους μισθούς σε άλλο κράτος μέλος. **[σελίδα του πρωτοτύπου 6]**

4.4. Επί του τέταρτου ερωτήματος

Σε περίπτωση μη εφαρμογής της ευνοϊκότερης για την εναγομένη εθνικής νομοθεσίας, προκύπτει το ζήτημα της ερμηνείας του άρθρου 21 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001.

4.5. Επί του πέμπτου ερωτήματος

Αν ήθελε κριθεί ότι το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 δεν εφαρμόζεται κατ' αρχήν στην προκειμένη υπόθεση, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι λοιπές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού και να αναζητηθεί η ερμηνεία τους σε σχέση με τις συγκεκριμένες περιστάσεις. Προς αποφυγή επαναλήψεων, γίνεται παραπομπή στις συναφείς σκέψεις που παρατίθενται ανωτέρω.

5. Ερμηνευτική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εν προκειμένω δεν υφίσταται νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που να αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία κατά το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 σε περίπτωση που έχει συναφθεί σύμβαση χωρίς να ακολουθήσει προσφορά της εργασίας. Ερμηνείας χρήζουν ιδίως θεμελιώδη ζητήματα σε σχέση με την προβλεπόμενη στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 διεθνή δικαιοδοσία και την εφαρμογή της ευνοϊκότερης για την εργαζόμενη εθνικής νομοθεσίας.

Για την ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης δεν υφίσταται μέχρι τούδε πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ώστε να μην καταλείπεται περιθώριο για

οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία ως προς την απάντηση που πρέπει να δοθεί στα υποβληθέντα ερωτήματα («acte clair»).

II. Η αναστολή της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου εργατικών υποθέσεων έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως ερείδεται στο άρθρο 90a του GOG.

[Θεώρηση αντιγράφου και υπογραφή] [παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ